

ACC. NR. N. 6151: 1-5.

Landskap: Småland. Upptecknat av: Folke Neij.
Härad: Tveta. Adress: Bankeryd.
Socken: Bankeryd. Berättat av: Theresia Söderberg.
Uppteckningsår: 1939. Född år 1858 i Bankeryd.

Uppteckningen rör J U L G R A N E N .

(H.C. 17)

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5 sid.

6151

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV.

—*—

1.

J U L G R A N E N .

Uppllysningar om huvudmeddelaren:

Theresia Söderberg, Hemmansägareänka,
Ekeryd, är född 1858 i Ekeryd, Bankeryds socken, vilken
gård hennes föräldrar ägt. Fru Söderberg är den äldsta
infödda innevånaren i denna socken.

6151

J U L G R A N E N .

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV.

—*—
2.

- 1), 2) Fotografier skola om möjligt anskaffas och sändas i Jul.
- 3) "Julagraner, dä ha vatt i all min ti", men förr hade di ett lakan eller en stor duk i taket å e lita ljusakrona". (ibland gjord av en talltopp).
- 4) "Graner, dä to di di vackraste, di hette (hittade). Di sulle inte va lummia utan glesa." "Granen skulle huggas "daa (dagarna) för Jul, å di högg var å en te se. Di to in grana dan före julaften å klädde henne julaften".
- 5) Som fot under granen hade man ett omålat träkors.
- 6) Som ljus i granen hade man tidigast vaxstaplar, "söm en värmda å klistrade ve grenar". Så hade man röda

6151

äpplen, papperskarameller, attrapper för korgar (av olikfärgade pappersband enligt bilagt mönster) samt "t8lamodsp8se", en åtknuten liten påse av papper eller tyg, innehållande karameller, som skulle vara orörda, tills plundringen. Inget glitter. Småningom tillkommo riktiga små ljus, som sattes i ljusstakar, formade av en bit ståltråd enligt teckning.

- 7) Julstjärna att sätta i toppen på granen klippte man själv av rött papper.
- 8) Se teckning.
- 9) Tillverkningen av enklare prydnader hade barnen och tjänarne hand om ävensom om klädandet av granen, men glaskulor o.d. julgransprydnader köptes i sta'n (Jönköping), likaså i senare tid papperskarameller (hos e bekant gumma i sta'n). Julgransprydnader och delvis karameller gömdes år från år. De förvarades

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV.

3)

6151

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV.

4.

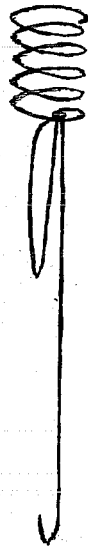
i en särskild låda, vanligen i en chiffonnier.
Prydnaderna (däribland en del karameller, som anså-
gos så vackra, att de skulle gömmas) voro oftast
uppdelade mellan syskonen. Var det t.ex. två brö-
der, som skulle dela, fick den yngre se de finaste
grannlåterna stryka sin näsa förbi.

- 10) Det dansades kring granen på julgransplundringen men
även dessförinnan, dock ej på viss bestämd dag.
- 11) Till julgransplundring inbjödos grannar och vänner.
Då var det dans kring granen och lekar, och sedan
fingo barnen ta karameller och äpplen ur granen.
"di feck ta vecka di velle i grana".
- 12) "Dän (julgranen) ho va inne änna te köndelsmässe för
dä mästa. Senn va dä te å låta henne legga å söna
(vissna, torka) te ve, åssä ella 8pp na".
- 14) På vardera sidan om ytterdörrarna hade man "ener
älle' graner".

F. Neij

6151

Ljushållare.

S. Nilij

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV.

—*—
5.

Skriv endast på denna sida!